Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

Халқ сўзи

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

4 сентябрь, чоршанба, 1996 йил

Сотувда эркин нархда. № 181 (1433)

ШАРҚОНА СИЁСАТ СИРИ

МАМЛАКАТИМИЗ МУСТАҚИЛЛИГИНИНГ БЕШ ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАБ «ЎЗБЕКИСТОН» НАШРИЁТИ ПРЕЗИДЕНТ И. КАРИМОВНИНГ 4 ТОМЛИК АСАРЛАРИ ТЎПЛАМИНИ БОСМАДАН ЧИҚАРДИ.

Мустақилликнинг беш йиллиги арафасида ушбу китобларнинг чоп қилиниши бежиз эмас. Гап шундаки, ҳар бир давлат, миллат ўз ижтимоий-сиёсий тараққиётининг маълум босқичларида босиб ўтган йўлини таҳлил қилади, унга баҳо бериб, келгуси ривожланишнинг стратегик тамойилларини, йўналишларини белгилайди. Шу жиҳатдан олганда, ушбу китоб мамлакатимизнинг дастлабки беш йилда босиб ўтган йўлининг ўзига хос баҳоси бўлиб, унда ҳозирги даврнинг энг юқори ижтимоий-сиёсий фикрлари жамлангандир.

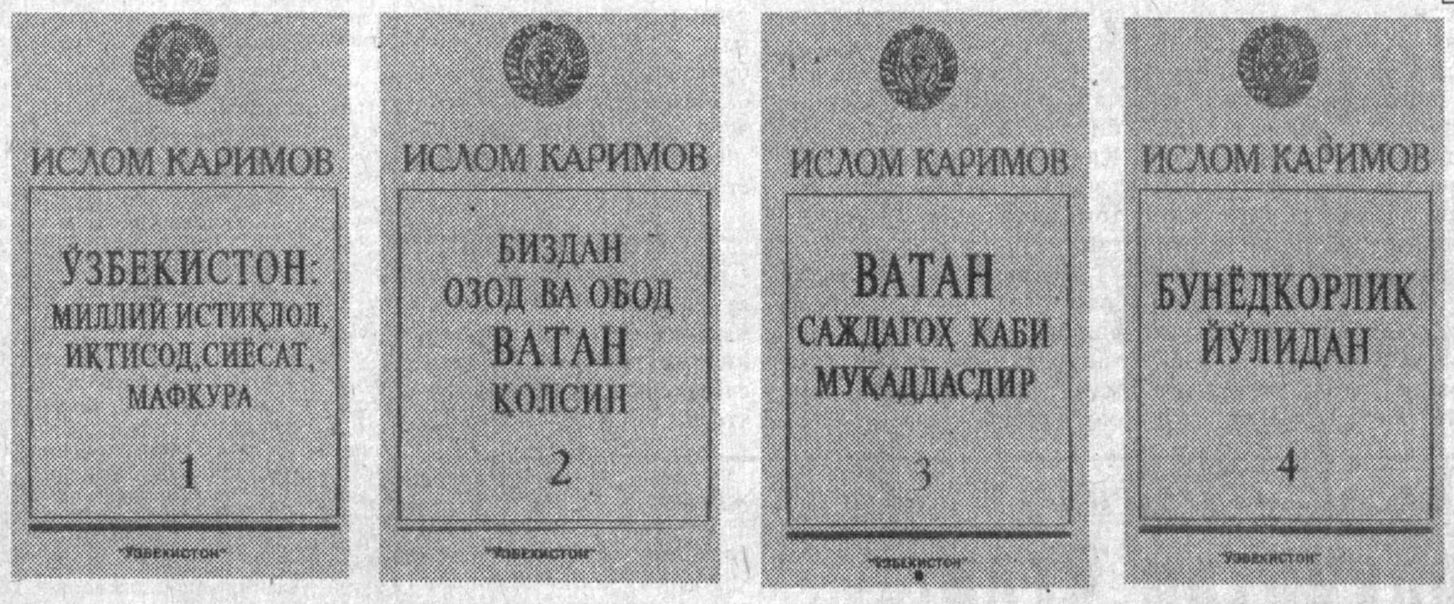

Тўпламда мустақиллик шароитида, Ўзбекистонда амалга оширилаётган ислоҳотларнинг сиёсий, иқтисодий, илмий, маънавий, ижтимоий асослари ва йўналишлари, шунингдек, бу борадаги дастлабки ютуқлар, қолаверса мамлакатда ва унинг атрофида вужудга келган ижтимоий-сиёсий вазият таҳлил қилиниб, жамиятимизнинг кейинги ривожланишининг асосий йўналишлари ҳақида фикр юритилган.

Жамият бир тизимдан бошқа тизимга ўтаётган, давлат тузулмалари шаклланаётган, ижтимоий ва иқтисодий ислоҳотлар ўтказилаётган шароитда бўлаётган ўзгаришларни назарий жиҳатдан асослашга объектив эҳтиёж ва зарурат туғилади. Чунки, ўтиш даврида миллат ҳали ўз тараққиётининг энг мақбул йўлларини қидираётган, давлат ва унинг ташкилотлари, шунингдек, янги демократик қадриятлар ҳали шаклланмаган бўлади. Ушбу жараёнларни назарий асослаш, миллат тараққиёти учун мақбул йўлларни белгилаб олишда давлат раҳбарлари, қолаверса бу борада яратилган сиёсий асарларнинг роли каттадир. Шу нуқтаи назардан оладиган бўлсак, ушбу тўплам ўтиш даврининг сиёсий стратегияси ва тактикасини назарий жиҳатдан белгилаш каби жамият эҳтиёжини қондиради.

Ушбу асарнинг долзарблиги мамлакатда амалга оширилаётган ижтимоий-сиёсий-иқтисодий ўзгаришларни мафкуравий жиҳатдан таъминлаш билан боғлиқдир. Мустақил давлатни ҳар томонлама мустаҳкамлаш масаласи жамиятда илмий жиҳатдан асосланган янгиланиш мафкурасини ишлаб чиқиш ва амалга оширишга объектив эҳтиёж пайдо бўлишига олиб келди.

Мазкур асарлар фақатгина назарий ишланма бўлибгина қолмай, балки амалий жиҳатдан ҳам муҳим аҳамият касб этади.

Жамиятда кечаётган ўзгаришларни баҳолаб бориш, ундаги ижобий, салбий тамойилларни аниқлаб олиш, вужудга келиши мумкин бўлган тамойилларни олдиндан мўлжал қилиш ва ушбу жараённи бошқариш ўта долзарб вазифадир. Бу жиҳатдан оладиган бўлсак, ушбу асар шарқ сиёсий илмида биринчи марта пайдо бўлган аналитик ишланмадир. Гап шундаки, муаллиф нафақат Ўзбекистонда, балки Марказий Осиёда ва МДҲда юз бераётган воқеаларни объектив таҳлил қилиш билан бирга, уларнинг пировард натижалари хусусида ҳам фикр юритади.

Шуни айтиш керакки, ушбу таҳлилий асарлар орқали муаллиф Ўзбекистон сиёсатшунослик фанига катта ҳисса қўшади. Чунки илгарилари бундай вазифани биз учун «марказ» ҳал қиларди.

Ислоҳотларни амалга оширишда, унинг моҳиятини англаб етишда, раҳбарлар, ходимлар, мутахассислар учун шундай қўлланма объектив заруратдир.

Ҳозирги замон тараққиётидан келиб чиққан ҳолда демократик жамият қуриш вазифаларини тўғри ҳал этиш ўта долзарб муаммодир. Бу масалада Президентимиз ўз асарларида умуминсоний ва миллий қадриятлардан келиб чиққан ҳолда Ўзбекистонда ўзига хос демократик жамият қуриш йўлини кўрсатиб беради.

Демократик ғоя коммунистик империя қулагандан кейин, Ўзбекистон халқи умуминсоний қадриятлар ва анъаналарига асосланган, илдизлари тарихимизга чуқур кириб кетган мустақил, эркин ва бахтли жамият қуриш орзусини амалга ошириш истагини билдирган вақтда сўзда эмас, амалда намоён бўлди. Мустақилликка эришган кўпгина республикаларда бир вақтлар ягона бўлган иқтисод барбод бўлган, миллатлараро қарама-қаршиликлар ҳар томонлама кескинлашган, партиялараро низо ва ҳокимият учун кураш, сохта демократия авж олган бўлса бизнинг республикамизда бу ҳолатларнинг олди олиб қолинди.

(Давоми 2-бетда)

САМИМИЙ ТАБРИКЛАР

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВ ЖАНОБИ ОЛИЙЛАРИГА

Жаноби олийлари,

Ўзбекистоннинг Миллий байрами муносабати билан менинг самимий табрикларимни қабул этгайсиз.

Мартти АХТИСААРИ,
Финляндия Республикаси Президенти.

* * *

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВ ЖАНОБИ ОЛИЙЛАРИГА

Муҳтарам Ислом Абдуғаниевич,

Ўзбекистон Республикаси Миллий байрами — Мустақиллик куни муносабати билан самимий табрикларимни қабул этгайсиз.

Фурсатдан фойдаланиб, Беларус ва Ўзбекистон ўртасидаги ўзаро манфаатли ҳамкорликни янада кенгайтириш ва ривожлантиришга тайёр эканимизни таъкидлашни истар эдим.

Сизга, ҳурматли Ислом Абдуғаниевич, Ўзбекистоннинг гуллаб-яшнаши йўлидаги хайрли ишларни амалга оширишингизда мустаҳкам сиҳат-саломатлик ҳамда муваффақиятлар, шунингдек дўст Ўзбекистон халқига бахт-саодат ва фаровонлик тилайман.

Ҳурмат ила,

Александр ЛУКАШЕНКО,
Беларус Республикаси Президенти.

* * *

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВ ЖАНОБИ ОЛИЙЛАРИГА

Муҳтарам Ислом Абдуғаниевич!

Сизни Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг беш йиллиги байрами билан самимий табриклайман. Бутун ўзбек халқига бахт-саодат, фаровонлик ва равнақ тилайман. Мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатлар бундан буён ҳам халқларимизнинг бахт-саодати йўлида ривожланиб, мустаҳкамланиб боришига аминман.

Ҳурмат билан,

Левон ТЕР-ПЕТРОСЯН,
Арманистон Республикаси Президенти.

* * *

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВ ЖАНОБИ ОЛИЙЛАРИГА

Жаноби олийлари,

Ўзбекистон Республикаси Миллий байрами муносабати билан Сиз жаноби олийларига Литва халқи ва шахсан ўз номимдан самимий табрикларимни, шунингдек, муваффақият ва фаровонлик тилаб билдирган истакларимни етказишни хоҳлайман.

Мамлакатларимиз ўртасидаги дўстлик ва ҳамжиҳатлик бундан буён ҳам ривожланаверади ва ҳамкорликнинг янги-янги соҳаларини ўз ичига олади, деб ишонч билдираман.

Муҳтарам Президент жаноблари, Сизга мустаҳкам сиҳат-саломатлик, мамлакатингиз барқарор ривожланиши ва гуллаб-яшнашини таъминлаш йўлидаги ишларингизда муваффақиятлар тилайман.

Сизга юксак эҳтиромимни қабул қилгайсиз.

Алгирдас БРАЗАУСКАС,
Литва Республикаси Президенти.

* * *

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВ ЖАНОБИ ОЛИЙЛАРИГА

Жаноби олийлари,

Ўзбекистон Республикаси Миллий байрами — Мустақиллик куни муносабати билан йўллаган табрикларимни қабул қилгайсиз.

Ўзбекистон давлати мустақил деб эълон қилинганининг беш йиллиги нишонланаётган шу дамларда Сиз жаноби олийларига масъулиятли ва зарур ишингизда катта муваффақиятлар тилайман.

Чехия Республикаси билан Ўзбекистон Республикаси ўртасидаги муносабатлар дўстлик, ишонч ва ўзаро фойдали ҳамкорлик руҳида ривожланаверади, деб ишонаман.

Вацлав ГАВЕЛ,
Чехия Республикаси Президенти.

* * *

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВ ЖАНОБИ ОЛИЙЛАРИГА

Муҳтарам Президент жаноблари,

Ўзбекистон Республикасининг Мустақиллик куни Миллий байрами муносабати билан Сизни зўр ҳурмат ила қутлашга ижозат бергайсиз.

Биз дўст Ўзбекистоннинг демократияни мустаҳкамлаш ва иқтисодий тараққиётга эришиш борасидаги куч-ғайратларини зўр қизиқиш ва алоҳида дўстлик туйғулари билан кузатиб турибмиз.

Президент жаноблари, Ўзбекистоннинг Миллий байрами муносабати билан сизга янгидан-янги муваффақиятлар, мустаҳкам сиҳат-саломатлик, мамлакатингизга равнақ ва улкан зафарлар тилашга ижозат бергайсиз.

Шу имкониятдан фойдаланиб, Сизга зўр эҳтиромимни изҳор этишга ижозат бергайсиз.

Самимий ҳурмат билан,

Арпад ГЕНЦ,
Венгрия Республикаси Президенти.

* * *

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВ ЖАНОБИ ОЛИЙЛАРИГА

Ўзбекистон Республикаси Миллий куни менга Мальта ҳукумати ва халқи номидан Сиз жаноби олийларини, Ўзбекистон ҳукумати ва халқини табриклаш ва қутлаш учун қувончли имконият беради.

Сизга мустаҳкам соғлиқ, халқингизга фаровонлик ва равнақ тилайман.

Доктор Уго Мифсуд БОННИЧИ,
Мальта Президенти.

* * *

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВ ЖАНОБИ ОЛИЙЛАРИГА

Ўзбекистоннинг Мустақиллик куни муносабати билан Сиз жаноби олийларига Қувайт халқи номидан ва шахсан ўз номимдан ғоят самимият билан шахсан Сизга сиҳат-саломатлик ва бахт-саодат, дўст Ўзбекистон халқига доимий равнақ ва фаровонлик тилаш менга улкан мамнуният бахш этади.

Жобир ал Аҳмад Ас САБОҲ,
Қувайт давлати амири.

* * *

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВ ЖАНОБИ ОЛИЙЛАРИГА

Ўзбекистон Республикаси Миллий байрами куни муносабати билан Сиз жаноби олийларига тай халқи номидан ва шахсан ўз номимдан самимий табрикларимни йўллаш ҳамда Сизга сиҳат-саломатлик ва бахт, мамлакатингиз ва унинг халқига фаровонлик ва равнақ тилаш менга мамнуният бағишлайди.

Пумипон АДУЛЯДЕТ,
Тайланд Қироли.

* * *

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВ ЖАНОБИ ОЛИЙЛАРИГА

Ўзбекистон Республикаси Миллий байрами муносабати билан Сиз жаноби олийларига ва Сизнинг дўст халқингизга ўз номимдан ҳамда Иордания Ҳошимийлар Подшоҳлиги ҳукумати ва халқи номидан самимий табрик йўллаш менга улкан мамнуният бағишлайди.

Сизга мустаҳкам сиҳат-саломатлик, тараққиёт ва равнақ йўлида мамлакатингизга раҳбарлик қилишда доимий муваффақиятлар тилайман.

ҲУСАЙН,
Иордания Ҳошимийлар Подшоҳлиги Подшоҳи.

***

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВ ЖАНОБИ ОЛИЙЛАРИГА

Жаноби олийлари,

Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг беш йиллиги муносабати билан Канада халқи номидан Сизга самимий табрикларни йўллаш имкониятидан мамнунман.

Давлатларимизни катта масофа ажратиб турганига қарамай, Канада билан Ўзбекистон кўп томонлама, шунингдек икки томонлама ҳамкорликда мулоқот йўлларини излашда давом этмоқда. Мамлакатларимиз ва халқларимиз ўртасидаги алоқалар демократик қадриятлар ва тамойилларни ривожлантиришни мақсад қилиб қўйган Европада Хавфсизлик ва ҳамкорлик ташкилоти каби халқаро ташкилотлар фаолиятида биргаликда иштирок этиш, ўзаро фойдали тижорат имкониятларини мақбул йўлга солиш, шунингдек туризм, фан ва маданият соҳасида айирбошқилишни ривожлантириш орқали келгусида янада мустаҳкамланаверишига аминман. Мустақилликнинг навбатдаги беш йили ҳам Ўзбекистон халқи учун ўтган беш йилдаги каби муваффақиятли бўлсин!

Ромео ЛЕБЛАНК,
Канада генерал-губернатори.

***

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВ ЖАНОБИ ОЛИЙЛАРИГА

Муҳтарам Президент жаноблари!

Буюк мамлакатингиз мустақиллигининг беш йиллиги билан Сизни ва халқингизни чин қалбимдан табриклайман, барқарор тараққиёт сари ўз йўлидан мунтазам илгарилаётган мамлакатингизга ҳурмат-эҳтиромимни изҳор этаман.

Шахсан Сизга ва халқингизга мустаҳкам сиҳат-саломатлик ва янада равнақ тилайман.

Самимий ҳурмат билан,

Нисинака САДАЯСУ,
Иқтисодий ҳамкорлик бўйича Япония — Ўзбекистон қўмитаси раиси ўринбосари, «Тойота Цусё корпорейшен» фирмаси директорлар кенгашининг Бош директори.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

С. С. Сафоевни Ўзбекистон Республикасининг Америка Қўшма Штатларидаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси этиб тайинлаш тўғрисида

Содиқ Солиҳович Сафоев Ўзбекистон Республикасининг Америка Қўшма Штатларидаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси этиб тайинлансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1996 йил 3 сентябрь.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

Ф. Ғ. Тешабоевни Ўзбекистон Республикасининг Америка Қўшма Штатларидаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси вазифасидан озод этиш тўғрисида

Фотиҳ Ғуломович Тешабоев бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг Америка Қўшма Штатларидаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси вазифасидан озод этилсин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1996 йил 3 сентябрь.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИНИНГ ҚАРОРИ

Н. М. Исмоиловни Олий Мажлиснинг Қонунчилик ва суд-ҳуқуқ масалалари қўмитаси раиси этиб сайлаш тўғрисида

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси **қарор қилади**:

Наманган вилояти Уйчи сайлов округидан сайланган депутат **Нурдинжон Мўйдинхонович Исмоилов** Олий Мажлиснинг Қонунчилик ва суд-ҳуқуқ масалалари қўмитаси раиси этиб сайлансин.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Раиси Э. ХАЛИЛОВ.

Тошкент шаҳри,
1996 йил 30 август.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИНИНГ ҚАРОРИ

Ўзбекистон Республикаси Олий суди таркибига айрим ўзгартишлар киритиш тўғрисида

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси **қарор қилади**:

1. Фарҳод Исаевич **Аслонов** Ўзбекистон Республикаси Олий судининг судьяси этиб сайлансин.
2. Қуйидагилар Ўзбекистон Республикаси Олий судининг судьяси вазифасидан озод қилинсин:

Муҳитдинова Ф. Ф. — бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан;

Субҳонқулов Ж. Т — бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан;

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Раиси Э. ХАЛИЛОВ.

Тошкент шаҳри,
1996 йил 30 август.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИНИНГ ҚАРОРИ

Ўзбекистон Республикаси Олий хўжалик суди айрим судьяларини сайлаш тўғрисида

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси **қарор қилади**:

Қуйидагилар Ўзбекистон Республикаси Олий хўжалик судининг судьялари этиб сайлансин:

Мусаев Баҳодир Ҳайдарович,
Убайдиллоев Камол Исмоилович.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Раиси Э. ХАЛИЛОВ.

Тошкент шаҳри,
1996 йил 30 август.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МАРКАЗИЙ БАНКИ ХАБАР ҚИЛАДИ:

Марказий банк 1996 йил 1 сентябрдан бошлаб Амир Темурнинг олти юз олтмиш йиллиги шарафига 100 сўмлик икки хил юбилей тангасини чиқаради.

Оқ рангли юбилей тангаси 999,9 кумушдан тайёрланган бўлиб, унинг диаметри 38 мм., вазни 31,1 граммга тенг. Сариқ рангли юбилей тангаси 999,9 кумушдан тайёрланган ва вазни 0,011 грамм бўлган 0,25 мкр қалинликдаги олтин билан қопланган.

Танганинг олд томони марказида от минган «Амир Темур» тасвирланган, қуйида танганинг қийматини кўрсатувчи «100» рақами бор ҳамда рақам остига «so'm» ёзуви битилган. Тасвирнинг сўл томонида 1336 ва ўнг томонида 1405 рақамлари жойлашган. Танганинг айланаси бўйлаб «AMIR TEMUR — 660 YIL» ёзуви битилган.

Танганинг орқа томонида Ўзбекистон Республикаси Герби тасвирланган ва айланаси бўйлаб «O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI 1996» ёзуви жойлаштирилган.

Тасвирлар ва ёзувлар қавариқ ҳолда.

Амир Темурнинг олти юз олтмиш йиллигига бағишланган юбилей тангаси чекланган миқдорда чиқарилади, нуммузматик қимматга эга ҳамда кимошди савдоси орқали коллекцион қиймат бўйича сотиш учун мўлжалланган

ВАШИНГТОН. АҚШ ўзининг форс кўрфазидаги ҳарбий кемалари ҳамда бомбардимончи самолётлари ёрдамида Ироқни ракеталардан ўққа тутди.

Пентагон вакилларининг таъкидлашича, ракеталар Ироқ ҳаво мудофааси иншоотларини ишдан чиқариш мақсадида отилган.

Оқ уй расмий вакили Майкл Маккэрри ушбу тадбир Президент Билл Клинтон буйруғига биноан, Ироқ Армияси мамлакат шимолидаги курдларга ҳужум қилганидан кейин амалга оширилганини айтди.

***

БРЮССЕЛ. Нато АҚШнинг Ироққа қилган ҳужумини қўллаб-қувватлади. Мазкур ташкилотнинг марказий қароргоҳида эълон қилинган баёнотда «Ушбу ҳужум Ироқнинг мамлакат шимолидаги курдларга қарши юритаётган сиёсатига айнан мос келади», дейилади.

Шунингдек, НАТО раҳбарияти ўз баёнотида Ироқ ҳукумати БМТ томонидан тақиқланган ерлардан ўз қўшинларини олиб чиқиши ва бу борадаги резолюция шартларига амал қилишига умид билдирди.

ШАРҚОНА СИЁСАТ СИРИ

(Давоми. Боши 1-бетда).

Кўп республикалар мустақилликни қўлга киритганларидан кейин демократик нормаларга асосланган ҳурфикрли жамият қуришни ўз олдиларига мақсад қилиб қўйдилар. Айримлари бунинг уддасидан чиқдилар, аммо улар озчиликни ташкил қилади.

Мустақиллик олдимизга тоталитар ўтмишдан қутилиш вазифасини қўйди. Мустақиллигимизнинг биринчи беш йиллик тажрибаси шуни кўрсатдики, тоталитар меросдан қутилиш қийин ва мураккаб жараёндир. Ҳаттоки индустриал ривожланган айрим мамлакатлар ҳам ҳозир ўз жамиятида демократия принципларининг ўта ривожланганлиги билан мақтана олмайдилар. Ҳақиқатдан ҳам, эндигина ўтказилган кўчатдан мўл-кўл ҳосил талаб қилиш юмшоқ қилиб айтганда, нодонликдир. Демократиялаштириш йўлига эндигина киришган жамиятда демократияни ривожлантириш учун ўн йиллаб қаттиқ меҳнат қилиш талаб этилади. Бундай меҳнат эса қийинчиликларсиз бўлавермайди. Бу ерда фақатгина демократик эркинлик мавжудлиги факти ҳақида сўз юритмай, балки ривожланаётган мамлакатларда демократик маданиятнинг ривожи ҳақида сўз юритмоқ мақсадга мувофиқдир. Асосида демократик принциплар ётувчи, шаклланган сиёсий маданиятгина мустаҳкам қарор топган демократик тузумнинг таянчи бўла олади.

Президент И. Каримовнинг асарлари тўпламида Ўзбекистонда жамиятни демократиялаштириш борасидаги ўзига хос муаммолар, уларни ҳал этиш йўллари, ҳамда бу борада мустақил давлат, Ўзбекистон халқи олдида турган долзарб вазифалар ҳар томонлама таҳлил қилинган.

Ушбу асарлар тўплами билан танишар эканмиз, танланган йўлимизнинг, моделимизнинг тўғрилигига, унинг ҳаётийлигига яна бир бор ишонч ҳосил қилиш мумкин. Биз ўз йўлимизни Президент асарларида илгари сурилган беш тамойил асосида амалга оширмоқдамиз. Бугунги кунда мазкур модел жаҳон ҳамжамияти томонидан ҳам тан олинганлигининг гувоҳи бўлаяпмиз. Бу, энг аввало, Ўзбекистоннинг жаҳондаги йирик мамлакатлар билан сиёсий, иқтисодий, маданий ҳамкорлик ўрнатганлиги билан бўлса, иккинчи томондан республикамизнинг жаҳон сиёсий жараёнининг ҳақиқий, тўлақонли субъектига айланиб бораётганлигида ўз ифодасини топмоқда.

Кенг китобхонлар эътиборига ҳавола қилинаётган ушбу тўплам Ўзбекистон янги тарихининг сиёсий йилномаси сифатида тақдим этилмоқда. Китобни чуқурроқ таҳлил қилиш асносида ижтимоий-сиёсий жараёнларни ўрганиш ва мушоҳада этишда давр динамикасини, мамлакат ривожланиши диалектикасини кўрамиз. Агар муаллиф мустақилликнинг дастлабки пайтларида ўз асарларида мамлакатда мустақилликни ҳар қандай шароитда бўлса ҳам сақлаб қолиш, бунинг учун ижтимоий барқарорликни таъминлаш, миллатлараро муносабатларни уйғунлаштиришга эътибор қаратган бўлса, кейинроқ мамлакатнинг тараққиёт йўлини танлаш ва уни мафкуравий таъминлаш, иқтисодий ривожланишнинг устивор йўналишларини белгилаш ва амалга оширишни асослаб беради. Тўпламнинг 3-4-томида эса юқоридаги масалалар миллий манфаатлардан келиб чиққан ҳолда кенг масштабда стратегик талқин қилинади. Бу ерда биз муаллиф дунёқарашининг давр билан ҳамнафаслиги, унинг ривожланиб бориб, мамлакатдаги сиёсий-иқтисодий жараёнларнинг юксак билимдони, назариётчиси ва амалиётчиси даражасига чиққанлигини кўрамиз.

Мустақилликнинг ўтган беш йили шуни кўрсатаяптики, Ўзбекистон ўзининг бошлаган йўлини изчил давом эттирмоқда. Аминмизки, бу йўл бизни энг ривожланган мамлакатлардан бирига айлантиради. И. Каримов асарлари тўпламида ушбу фикр ҳар томонлама асослаб берилган.

Шу ўринда, биз муаллифнинг вазиятни чуқур баҳолай олишини ва ундан стратегик хулосалар чиқара олиш маҳоратини кўрамиз. Бундан бир неча йил олдин Ўзбекистон Президенти олиб бораётган сиёсат машҳур олим А. Эйнштейн назариётига қиёсланган эди. А. Эйнштейннинг нисбийлик назариясини билмаган, эшитмаган киши кам бўлса керак. Лекин унинг назарияси моҳиятини ҳар ким ҳам тушунавермайди. Шунга ўхшаб, дастлабки пайтларда И. Каримов ишлаб чиққан тараққиёт моделини тушунмаганлар бўлди, ҳатто ишончсизлик кўзи билан қарадилар. Лекин амалга оширилаётган ишлар барча шубҳаларга нуқта қўйди. Ўзбекистонда И. Каримов раҳбарлигида юритилаётган сиёсатнинг шарқона сиёсат эканлигини, умуминсоний демократик қадриятларга асосланиб амалга оширилаётганлигини кўриб турибмиз. Бизнинг фикримизча бундай ўзига хос шарқона сиёсат негизида Ватанга, элга бўлган чуқур ҳамда самимий муҳаббат туйғулари ётади.

Сайфиддин ЖЎРАЕВ,
Ўзбекистон Президенти ҳузуридаги стратегик ва минтақалараро тадқиқотлар институтининг ходими, сиёсатшунослик фанлари доктори.

ИЛМЛИНИНГ КУНИ ТУҒАР

Янги ўқув йили олдидан халқ таълими ходимларининг анъанавий август кенгашлари бўлиб ўтди. Унда Президентимизнинг «Давлатимизнинг энг муҳим вазифаларидан бири — бу маънавий жиҳатдан баркамол инсонни тарбиялаш, таълим ва маориф тизимини такомиллаштириш, миллий уйғониш ғояси асосида маънавий ва ҳуқуқий жиҳатдан янги авлодни вояга етказишдир», — деб айтган сўзларига алоҳида эътибор берилди. Республика Халқ таълими вазирлигининг мактаблар бош бошқармаси бошлиғи Гуландон Алимова билан суҳбат ҳам ана шу мавзуга бағишланган.

— Истиқлол туфайли умумий таълим соҳасида қандай янгиликлар юз берди?

— Аввало, болаларни саводга ўргатиш амалиётдан кенг ўрин олди. 1995-96 ўқув йилида 90 мингга яқин мактабгача тарбия ёшидаги болалар саводга ўргатилди. 1996-1997 ўқув йилига тайёргарлик жараёнида мактабгача тарбия муассасаларининг 8 мингга яқин тайёрлов гуруҳларида 115 минг нафар бола савод ўрганди. Бу иш фақат болалар боғчаларидагина эмас, балки оилаларда, маҳалла гузарларида, шанба ва якшанба кунлари шартнома асосида мактабларда амалга оширилди. Бу янгилик Наманган, Андижон вилоятларида ва Тошкент шаҳрида яхши йўлга қўйилган. Шунинг учун ҳам Наманган вилояти Учқўрғон туманидаги 3-ўрта мактабнинг 1-синф ўқувчилари биратўла 3-синфга кўчирилди. Бу республикамизда интеллектуал потенциал ўсиб бораётганидан нишонадир.

— Биринчи синф ўқувчиларини Алифбосиз ўқитиш ҳақида ҳам тўхталиб ўтсангиз.

— Юқорида таъкидланганидек болалар мактабга ҳарф таниб кела бошлаганларидан сўнг Алифбосиз ўқитиш йўлга қўйилди. Кези келганда шуни айтиб ўтмоқчиманки баъзи ота-оналар ҳарф таниган, унча-мунча ёзиш-чизишни билган фарзандини мактабга тайёр деб ўйлашади. Бу хато фикрдир. Мактабга борадиган бола ручкани тўғри ушлай билиши, жисмоний жиҳатдан соғлом, оғзаки нутқи равон бўлиши зарур. Болани мактабга тайёрлашнинг дунё андозасида у маълум ёшда (3, 6, 9 ёшида) қандай ўйинлар билиши, қандай саволларга жавоб бериши кераклиги белгилаб қўйилган. Янги ўқув йилидан лотин алифбоси ўқитилиши муносабати билан Алифбосиз — жадаллаштириб ўқитиш 3-5 йил кечиктирилиши мумкин.

— 1992 йилдан буён қўлланилаётган — ўқитувчилар билан битим асосида ишлаш самара бердими, йўқми?

— Айтиш мумкинки,битим асосида ишлаш ҳар икки томон — иш берувчининг ҳам, ўқитувчининг ҳам масъулиятини оширди. Директор ўқитувчига қониқарли ишлаши учун етарли шарт-шароит яратиб беришни ўз зиммасига олгач, ўқитувчи ҳам яхши ишлашга интиларкан. Ўқитувчи иш бермаган ёки шартнома бандларидан бирини бажармаган тақдирда ишдан бўшатилади. Битим бир ва беш йилга тузилади.

— Кўпчилик дарслик билан қўлланманинг фарқи йўқ деб билади. Шу тўғрими?

— Истиқлолга эришганимиздан сўнг ўзбек тили ва адабиёти, тарих, жамиятшунослик каби фанларга оид китоблар янгидан ёзилиб, чоп этилди. Қўлланма дарслик учун мўлжаллаб ёзилган янги китоб маъносини билдиради. У бир йил давомида қўлланилиб, синовдан ўтгач, лозим топилса қўшимчалар билан тўлдирилиб, вазирлигимизда тасдиқлангандан сўнг дарсликка айлантирилади. Ҳозир бизда кўпгина қўлланма, дарслик-қўлланма ва дарсликлар мавжуд.

Яна бир янгилик шуки, янги ўқув йилидан бошлаб, 1-синфларда бир пайтнинг ўзида иккита муқобил дарслик ўқитилади. Бу Қ. Абдуллаева ёзган «Шодлик алифбоси» билан, Ғаффорова амалиётчи ўқитувчилар билан ҳамкорликда ёзган дарсликдир. Ўқитувчиларга ҳар икки китобдан бирини асосий дарслик сифатида танлаб олиш ҳуқуқи берилган.

— Лицей билан гимназия, аввало, ўрта мактабдан, қолаверса бир-биридан қандай фарқланади?

— Совет тузуми давридаги мактабларда ҳамма ўқувчиларни битта режа асосида ўқитардик. Истиқлол туфайли бу бир хилликдан воз кечдик. Болаларнинг қобилиятини ҳисобга олган ҳолда янги шаклдаги ўқув муассасалари пайдо бўлди. Лицей қобилиятли ва иқтидорлилар учун мўлжалланган юқори поғонадаги мактабдир. Унга оддий мактабларнинг 8-синфни битирганлар қабул қилинади. Физика, кимё фанларини яхши билганлар техника, тил ўрганишга иштиёқи кучлилар Шарқшунослик лицейларига кириб ўқиши мумкин. Лицейнинг мақсади — ўқувчини олий ўқув юртига тайёрлашдан иборат. Шунинг учун лицейларнинг олий ўқув юрти базасида бўлиши яхши натижа беради.

Гимназия — иқтидорли ўқувчилар таълим оладиган 11 йиллик мактаб бўлиб, болалар танлов асосида қабул қилинадилар. Шу ўринда ёш боланинг қобилиятини қандай қилиб аниқлаш мумкин, деган савол туғилиши табиий. Бўладиган бола бошидан маълум деганларидек, қобилиятли бола нимасидир билан тенгдошларидан албатта ажралиб туради. 8-синфгача унинг ана шу «нимасидир» шаклланиб, кўзга ташланиб боради. Кейин маълум йўналишга йўналтирилади. Энди, ҳамма жойда ҳам гимназия ташкил этишнинг иложи йўқ. Шунинг учун вазирлигимиз томонидан 9-11 синф ўқувчиларининг қизиқиш ва қобилиятини ҳисобга олган ҳолда алоҳида янги йўналиш асосида чуқурлаштирилган фанларни ўқитиш ишлари йўлга қўйилди. Қишлоқ жойларда эса ихтисослашган мактаб-интернатлар фаолият кўрсатмоқда.

«Халқ сўзи» мухбири
Гулчеҳра ЙЎЛДОШЕВА
суҳбатлашди.

ЎЗБЕКИСТОН ТИНЧЛИКНИ САҚЛАШ АСКАРЛАРИ

«МАШҚЛАР МУВАФФАҚИЯТЛИ ЎТДИ!»

Марказий Осиё минтақасининг «Марказийосиёбат» тинчликни сақлаш батальони взводи таркибидаги Ўзбекистон Қуролли кучларининг бир гуруҳ ҳарбий хизматчилари махсус самолётда Америкадан Тошкентга қайтиб келди.

Улар Кэмп-леженда (АҚШ, Шимолий Каролина штати) йигирма кун давом этган «Кооператив оспрей — 96» тинчликни сақлаш ҳарбий машқларида иштирок этди. НАТОнинг «Тинчлик йўлидаги ҳамкорлик» дастури доирасида бўлиб ўтган мазкур ҳарбий машқлар ҳарбий хизматчиларга ҳар хил элатлар ўртасидаги қуролли тўқнашувлар чоғида тинчлик ўрнатиш ҳаракатларини ҳамда НАТО ва БМТ кўрсатмаларига мувофиқ инсонпарварлик ёрдамини етказиб беришга ўргатишга қаратилди.

Машқларда дунёнинг 19 мамлакатидан ҳарбий хизматчилар қатнашди. Унда Ўзбекистон Қуролли кучлари вакиллари ҳам муносиб иштирок этишди. «Кооператив оспрей — 96» ҳарбий машқлари режаларига мувофиқ, ўзбекистонлик тинчликни сақлаш ҳарбий хизматчилари Қозоғистон, Қирғизистон ва яна бир қанча давлатлар вакиллари билан ҳамжиҳатликда кўплаб мураккаб ҳарбий машқ топшириқларни бажаришди. Бу топшириқлар — кузатиш ҳаракатлари ва пистирмаларга қарши кураш олиб бориш, АҚШ армияси қурол-яроғлари таркибига кирувчи ўқ отиш қуролларидан амалий фойдаланиш, назорат постларида хизматни ўташ ва қуролсизлантириш тадбирлари, аэродромлар хавфсизлигини таъминлаш ва инсонпарварлик ёрдами кўрсатиш, шаҳар шароитида соқчилик қилиш ишлари ва саноат иншоотлари ҳамда биноларнинг хавфсизлигини таъминлаш ва яна бошқа кўпгина вазифалардан иборат.

Тошкент аэропортида ўзбекистонлик аскарларни республика Мудофаа вазирлиги раҳбарлари кутиб олишди.

Республика мудофаа вазирининг биринчи ўринбосари, Бош штаб бошлиғи, генерал-лейтенант Владимир Маҳмудов тантанали кутиб олиш маросимида тинчликни сақлаш аскарларини жанговар топшириқни муваффақиятли бажаргани билан самимий табриклади.

Ҳарбий хизматчиларимиз Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги мухбирига сафар таассуротлари тўғрисида сўзлаб беришди.

Ўзбекистон ҳарбий хизматчилари гуруҳи бошлиғи полковник Эргаш АЛИМУҲАМЕДОВ:

— Биз йигирма кун давомида тинчликни сақлаш ҳарбий машқларида иштирок этдик. Шуни алоҳида таъкидлаш лозимки, унда йигитларимиз бошқа мамлакат ҳарбийларига қараганда юксак жисмоний ва ҳарбий тайёргарликка эга эканликларини намойиш этишди. Уларнинг жанговар тайёргарлиги Америка ҳарбий мутахассислари томонидан юқори баҳоланди. Ўзбекистонлик аскарлар олдиларига қўйилган вазифаларни шараф билан адо этишди.

Тинчликни сақлаш қўшма взводи командири Руслан АЛИМУҲАМЕДОВ:

— Олис Америкада мустақил Ўзбекистон Қуролли кучларининг ҳарбий қудратини кўрсата олганимиздан беҳад бахтиёрман. Биз машқларда Ўзбекистоннинг ўз Ватани учун жонини ҳам фидо қилишга тайёр, юксак ҳарбий таълим олган аскарлардан иборат қўшинга эга эканини намойиш этдик.

Оддий аскар Дилшод ЖЎРАЕВ:

— Машқлар муваффақиятли ўтди. Мамлакатимиз Қуролли кучларининг ҳарбий хизматчилари ўзларининг жанговар маҳорати ва ҳарбий билимини, Ўзбекистонга, унинг халқига содиқлигини кўрсатишди. Бундай ҳарбий машқлар — биздек ёш аскарлар учун унутилмас воқеадир.

Ўтган йили ҳам ўзбекистонлик ҳарбийлар Америкада НАТОнинг «Тинчлик йўлидаги ҳамкорлик» дастури доирасида ўтказилган «Ҳамжиҳатлик — 95» ҳарбий машқларида иштирок этган эди. Бу ҳарбий машқлар Луизиана штатидаги Форт-полк ҳарбий полигонида бўлиб ўтганди. Ўшанда ҳам ўзбекистонлик ҳарбий хизматчилар ўз олдиларига қўйилган топшириқни аъло даражада бажариб, таъбир жоиз бўлса, дастлабки имтиҳондан шараф билан ўтишган эди.

Ўзбекистон Қуролли кучларининг АҚШда бўлган «Кооператив оспрей — 96» тинчликни сақлаш ҳарбий машқларида муваффақиятли иштироки — уларнинг республикамиз мустақиллигининг беш йиллигига муносиб совғасидир.

Т. БОТИРБЕКОВ,
ЎзА мухбири

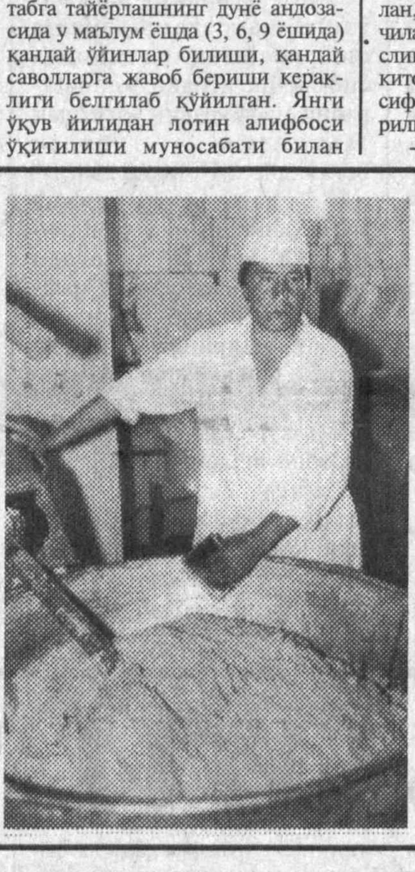

Очиқ турдаги «Одил-нон» акционерлик жамияти қошидаги Янгийўл нон ишлаб чиқариш корхонасида 215 ишчи ишлайди. Улар ҳар куни 15 тонна нон маҳсулотлари ишлаб чиқармоқдалар.

СУРАТЛАРДА: сифатли хамир қорувчи Турсунали Дўстов ҳамда нон пиширувчи Дилором Йўлдошева.

Х. МИРЗАКАРИМОВ олган суратлар.

Бир хат изидан

«ҒАЛЛАКОН» НЕГА ҒУРБАТМАКОНГА АЙЛАНДИ?

Таҳририятимизга Бахмал туманидаги Ўдамали қишлоғида яшовчи бир гуруҳ уруш ва меҳнат ногиронлари шикоят йўллаб, «Ғаллакон» ширкатлар уюшмаси раиси Абдурасул Яхшибоев жамоа мулкини талон-тарож қилаётгани ҳақида ёзишган ва мухбир юборишимизни сўрашган.

Илгари бу қишлоқ «Сангзор» ижара ширкат бирлашмаси тассарруфида бўлган пайтларда, бундай жанжаллар йўқ эди. 1995 йилнинг февраль ойидан «Ғаллакон» номи билан алоҳида ширкатлар бирлашмасига айлантирилиб, Абдурасул Яхшибоев раис этиб тайинлангач, ғурбатхонага айланиб қолибди.

«Чунки янги раис ҳеч ким билан ҳисоблашмай қўйди, дейишди аризачилар. Хўжалик иқтисодини кўтариб, меҳнаткашлар турмушини яхшилаш ўрнига ўз манфаатини кўзлади. Ўзини тўғри йўлга бошлаган айрим ҳамқишлоқларини ҳақоратлади, калтаклашгача етди. Оқибатда хўжаликда иқтисодиёт изидан чиқиб кетди. Биронта соҳада режалар бажарилмади...» Ва бундан норози бўлган одамлар туман, вилоят ва республикадаги кўплаб идораларга мадад сўраб, хат ёза бошладилар.

Қишлоққа не-не нуфузли комиссиялар кела бошлашди. Ҳар бир текшириш якунида хат муаллифларининг арзлари тўлиқ тасдиқлангани қайд этилди. Атиги бир йилу тўрт ойгина фаолият кўрсатган хўжаликда жамоанинг миллион сўмлаб маблағи ноқонуний ўзлаштириб юборилганлиги аниқланди.

1995 йилнинг июль ойида туман ҳокимининг топшириғига биноан назорат инспекцияси бошлиғи М. Норчаев гуруҳи ўн етти кун текшириш ўтказган. Бундан олдинроқ «Сангзор» ижара-ширкат бирлашмаси комиссияси ўз хулосасини берган эди. Ниҳоят, шу йилнинг май ойида республика Қишлоқ хўжалик вазирлиги номидан вилоят деҳқончилик саноат уюшмаси тафтишчиси А. Қирғизов раҳбарлигида бир гуруҳ мутахассислар хўжаликнинг бутун фаолиятини тафтиш қилдилар.

Ширкат бирлашмаси раиси Абдурасул Яхшибоев барча талон-тарожликларнинг бош айбдори, деб топилиб, иши терговга ўтказилди. Жиноят иши бўйича вилоят ҳамда Ғаллаорол туман прокуратуралари хулосалари, аввал Ғаллаорол, кейинчалик Зарбдор туман судларига оширилди.

Шикоят хатининг ҳар бир банди бўйича ўтказилган тафтиш хулосаси қуйидагича.

Бўш ётган ерларга буғдой экиб бериш баҳонасида 79 та оиладан Ш. Холматов, А. Қосимов, Г. Маъмировлар 11975 сўм пул йиғиб, раисга топширишган.

Лекин бу пуллар хўжалик хазинасига кирим қилинмаган, қаерга сарфлангани ҳам номаълум.

Шикоятда «Раис А. Яхшибоев веттехник бўлиб ишловчи ўғли Абдусаидга каттароқ ейиш баҳонасида 1995 йилнинг 18-22 апрель кунлари бўлган кучли дўл-селда 234 бош қўйни чўпон Бозорбой Иномов учаласи гумдон қиладилар» дейилган.

Текширишда аниқланишича, Бозорбой отаридаги қўйлар бошқа чўпонга санаб ўтказилаётганда ҳақиқатан 234 бош қўй кам чиққан. Бу тирик вазнда 7362 килограммни, пулга чаққанда 47472 сўмни ташкил этади. Республика Вазирлар Маҳкамасининг 1992 йил 18 июндаги 293-сонли қарорига асосланиб, камомад уч ҳисса кўпайтирилса жавобгар шахслардан жами 189888 сўмлик маблағ ундирилиши лозим.

Лекин қизиғи шундаки, «Сангзор» ижара-ширкат бирлашмасининг мол чиқимини текширувчи комиссияси ўша кунлари бу ҳудудда ҳеч қандай дўл-сел бўлмаганлиги тўғрисида маълумотнома берган. Қўйларни ўлди деб, тузувчи тараф эса, орадан бир ярим ой (?) ўтгач Сангзор метеостанциясидан дўл-сел бўлганлиги ҳақида маълумотнома олишган. Ажабо, бутун қишлоқ аҳли сел бўлганидан бехабар-у, метеостанциядагилар орадан бир ой ўтиб «сел бўлган» деб туришса?

Бу иш терговга оширилса-да, вилоят прокуратураси томонидан 1995 йилнинг 16 декабрь куни жиноят аломатлари йўқлиги туфайли ҳаракатдан тўхтатилган. Наҳотки, 234 бош қўйнинг изсиз йўқолгани рост бўлатуриб, унинг айбдори бўлмаса?

Қўй ейишда ота-бола Яхшибоевларнинг иштаҳаси карнайлигини исботловчи яна бир далилни келтириш мумкин. Бош чўпон Иброҳим Мирзамуродов туман прокурорига ёзган аризасини раиснинг веттехник ўғли бир йил давомида гоҳ сўраб, гоҳида дўқ уриб 29 бош қўйини олиб кетгани, бу кетишда адо бўлишини билиб отарни топширганлигини, энди қўйларини ундириб беришини сўрайди. Лекин унинг аризаси эътиборсиз қолдирилган. Тергов жараёнида метеостанция 1 ойдан сўнг берган биргина маълумотнома ҳисобга ўтсаю, табиий офат бўлмагани хусусидаги И. Мирзамуродов каби тирик гувоҳларнинг кўрсатмалари, комиссия хулосаси инобатга олинмаса, бу адолатданми?

Қонун юзасидан ёндошадиган бўлсак, Абдусаид отаси раис бўлган жамоада веттехник бўлиб ишлашга ҳақли эмас. 1996 йилнинг биринчи апрелигача амалда бўлган Ўзбекистон Республикаси Меҳнат қонунлари кодексининг 20-моддасида «...ўзаро қариндош бўлган шахсларнинг бир давлат корхонаси, муассасаси, ташкилотида бирга хизмат қилиши таъқиқланади», дейилган. Ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари буни албатта эътиборга олишлари керак эди.

Шикоятда яна «Абдурасул Яхшибоев раислик лавозимини суиистеъмол қилиб катта миқдордаги ёнилғи-мойлаш материалларини сотиб юборди», дейилади.

Бу далил ҳам тўлиқ исботини топибди. Тўрт ярим ой давомидаги сарф-харажат бўйича ҳисобот топширилмаган. Ёнилғини А. Яхшибоев уйида (?) сақлаган. Ярим йил ичида 6944 сўмлик камомадга йўл қўйган. Бундан ташқари рўйхатга олинмаган 45 та йўл варақаси бўйича 4273 литр бензин чиқим қилиб юборилган. Ўн нафар механизаторга 84086 сўмлик ёқилғи ортиқча сарф қилинган. Шахсан А. Яхшибоевнинг ёқилғи-мойлаш маҳсулотларини қонунга хилоф равишда чиқим қилишидан хўжаликка 124553 сўмлик моддий зарар етказилган.

Раиснинг ўғли ким учун ишлаяпти?

Шикоятчилар раиснинг ўғли Комил Яхшибоев фермер бўла туриб беш йил давомида давлатга бир килограмм ҳам маҳсулот топширмаганини, ернинг умрини бекорга ўтказаётганини ёзишади.

Бу факт тафтишчилар томонидан тўлиқ тасдиқланган. Комил бошлиқ фермер хўжалигига 45 гектар ер ажратилган. Ўтган беш йил бадалида бу хўжалик ҳар йили давлатга етиштирган маҳсулотнинг эллик фоизини топшириши лозим эди. Аслида икки йилда 774 килограмм сут, шундан сал кўпроқ гўшт топширган, холос. Бу фермер ҳанузгача солиқ идорасидан рўйхатдан ўтмаган, кейинги икки йилга солиқ тўламаган. Туман ҳокими қарори билан сўнгги уч йилда шартнома шартларини бажармагани учун Комилдан атиги ўн гектар ер қайтариб олинган.

Комилнинг акаси веттехник Абдусаид Яхшибоев эса тўрт отар қўйнинг жунини қўлда қирқтириб, чўпонларга ҳеч қандай ҳужжат бермасдан уйида сақлаб ўзлаштириб юборган. Туман ҳокимлиги комиссияси 542 килограмм жун камомадини аниқлагач, текширишдан анча кейин, 1995 йил 29 сентябрда Абдусаид жунни омборга топширган. Афсуски, тафтиш чоғида, бу жун яроқсиз, яъни чиқинди, деб топилибди.

1995 йилда шартномага нисбатан 312 тонна ғалла етиштирилмай қолган, сабаби баҳорда экилган 210 гектар ердаги дон «яхши ривожланмади» баҳонасида ўрилмай қолган.

Ўтган йили олти минг сўм харажат қилиниб 25 гектарда лалми қовун-тарвуз етиштирилган эди. Хўжалик ҳайдовчиси А. Усмоновнинг гувоҳлик беришича ҳисобчи К. Мамаюсупов билан бир марта 1600 сўмга тарвуз сотишган. Бу пул ҳам хазинага кирим қилинмаган. Тушунтириш хатларида қоровул Қ. Ашуров «шунча майдондан бир-икки тонна ҳосил олдик», деса, бригадир А. Қосимов «ҳар гектар ердан ўртача ўттиз тоннадан» қовун-тарвуз олинганини айтади. Дамомад пуллари кимнинг чўнтагига тушди экан?

40 гектар майдонга саксон минг сўм сарфлаб силос учун маккажўхори экилганди. Техника етишмаслигидан ҳосил далада ўрилмай қолиб кетди. Кейинчалик бу макка майдони туман ҳокимининг 1995 йил 2 июнь қарори билан «Уч дала» деҳқон хўжалигига айлантирилди. Бироқ, ўзи билмаган ҳолда деҳқон-фермер бўлиб қолган А. Каттабеков тушунтириш хатида фермер бўлиш учун ҳеч қаерга ариза бермаганини, ҳеч қандай ҳужжат топширмаганини айтди. Бундай расмиятчилик кимга керак эди? Ҳокимгами?..

Шикоятнинг яна бир жойида «раис А. Яхшибоев иккинчи гуруҳ ногирони бўла туриб шундай катта лавозимда, яъни ўта масъулиятли ишда асабини бузиб ишлаши мумкинми», деб ёзилган.

Бунга Бахмал туман тиббий-меҳнат экспертизаси раиси Б. Жайсанов шундай жавоб беради:

— Мен малака оширишда бўлган пайтимда вилоят ТЭМК эксперт терапевти Ғ. Мислибоев гуруҳи махсус кенгашда 1995 йил 4 октябрь куни Яхшибоев Абдурасулни кўрикдан ўтказиб унда еттита (?) жиддий касаллик борлигини аниқлаб, иккинчи гуруҳ ногирони — меҳнатга лаёқатсиз, деб топишади. Улар врачларнинг хулосасига таяниб шундай қилишган, албатта.

Муаллифлар ҳақ кўринишади, шунча касаллик билан ўзини ғалвага қўйиб берган раҳбарга қойил, унга ҳомийлик қилганларнинг эса...

Текширишлар якунланди, ҳақ жойида қарор топди.

Ўдамали қишлоғи «Сангзор»дан ажратиб олиниб, «Ғаллакон» ширкат бирлашмасига айлантирилгани ноқонуний, нотўғри эканини ҳаётнинг ўзи кўрсатди. Афсуски, хато анча кеч, ўн олти ойдан сўнг тузатилди. Туман ҳокими қарори билан «Ғаллакон» яна «Сангзор»га қўшиб юборилди. Бу борада қанча асабларнинг бузилгани, ернинг, техниканинг ишдан чиққанлиги, давлат мулки талон-тарож бўлганлиги, энг муҳими ҳамқишлоқлар тарафма-тараф бўлганлиги қолди.

Буларнинг бари кимга керак эди? Бу саволга тумандаги айрим раҳбарлар «халқ қишлоқни ажратиб берасиз, деб қўйишмади, ажратдик, қўшишни талаб қилишди, қўшдик» дея лоқайд жавоб беришди. Қишлоқдагилар эса рўй-рост «Абдурасулга амал керак бўлгани учун, туман раҳбарлари шундай қилишди», дея яширмай айтишди. Текшириш якунлари кейинги гап тўғрилигидан далолат бермоқда.

Шикоят муаллифлари уруш ва меҳнат ногиронлари Алмамат Тошпўлатов, Хўжамқул Алламуродов, Абдураҳмон Маматқулов, Бурхон Ҳамроевлар шунчаки «ёзувчи» эмас, балки ўз эли дардида куйинадиган тиниб-тинчимас қариялар экан.

Уларнинг барча даъволари ўз тасдиғини топди. Фақат биттаси, энг муҳими қолди: шунча талон-тарожликка йўл қўйган, ҳамқишлоқлари ризқини қийиб шахсий манфаатини ўйлаган айбдор Абдурасул Яхшибоев қилмишига лойиқ жазо олиши керак. Лекин бу иш коптокдек, у тумандан бу туманга сакраб ўтмоқда. Адолат қарор топиши учун, эл ризқига чанг солиш ҳар қандай вазиятда ҳам жазосиз қолмаслигини бахмалликлар кутиб ўтирибди. Хулосага келишга қийналаётган айрим мутасаддилар эса вақтни ўтказиш билан кимларгадир ҳомийлик қилиб келаётганини сезишмаяпти, шекилли.

СЎНГГИ СЎЗ: туман ҳокимлигига «Ғаллакон»даги талон-тарожликлар ҳақида ўз вақтида ариза берилган. Нега кўра-била туриб, тафтишдан сўнг ҳам бу нопокликларнинг йўли тўсилмади экан? Яхшибоевни қўллаб, йўлига «яшил чироқ» бўлиб келганларни қандай тушунса бўлади?

Тоҳир ДОЛИЕВ,
Ҳайитбой НАБИРАЕВ,
«Халқ сўзи» махсус мухбирлари.

ВАЛЮТА БИРЖАСИДА

Ўзбекистон Республикаси Валюта биржасида 1996 йил 3 сентябрда бўлиб ўтган савдода Ўзбекистон Республикасининг хорижий валютада операцияларни амалга ошириш ҳуқуқига эга бўлган банклари иштирок этди.

Сотув ҳажми 27,22 миллион АҚШ долларини ташкил этди. Бир АҚШ долларининг қиймати 39,50 сўм даражасида қайд этилди.

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки 1996 йил 4 сентябрдан бошлаб ҳисоб ва божхона тўловлари учун хорижий валюталарнинг сўмга нисбатан қуйидаги қийматини белгилади: *)

1 Австралия доллари	**31,20**
1 Австрия шиллинги	**3,78**
1 Англия фунт стерлинги	**61,63**
10 Бельгия франки	**12,91**
1 Голландия гульдени	**23,71**
10 Греция драхмаси	**1,67**
1 Дания кронаси	**6,88**
1 БАА дирхами	**10,76**
1 АҚШ доллари	**39,50**
1 Миср фунти	**11,63**
1 Ирландия фунти	**63,87**
1 Исландия кронаси	**0,60**
10 Испания песети	**3,15**
100 Италия лираси	**2,61**
1 Канада доллари	**28,87**
10 Хитой юани	**0,48**
1 Қувайт динори	**131,98**
100 Ливан фунти	**2,53**
1 Малайзия ринггити	**15,84**
1 Германия маркаси	**26,58**
1 Норвегия кронаси	**6,14**
1 Польша злотийси	**14,39**
10 Португалия эскудоси	**2,59**
1 Сингапур доллари	**28,06**
1000 Туркия лираси	**0,46**
1 Финляндия маркаси	**8,78**
1 Франция франки	**7,77**
1 Швеция кронаси	**5,94**
1 Швейцария франки	**32,69**
1 ЭКЮ	**50,10**
10 Жанубий Корея вони	**0,48**
10 Япония иенаси	**3,62**
1000 Россия рубли	**7,39**
1000 Украина карбованецн	**22,43**
1000 Белорусь рубли	**2,72**
1 Эстония кронаси	**3,34**
1 Латвия лати	**71,95**
1 Литва лити	**9,88**
1 Қозоғистон тенгеси	**0,58**
1 Қирғизистон соми	**3,25**

*) Валюта қийматини белгилаш чоғида Ўзбекистон Республикаси Марказий банки мазкур валюталарни ушбу қийматда сотиш ёки сотиб олиш мажбуриятини олмаган.

Ваколатли банклар эркин муомаладаги нақд валютани айирбошлаш шохобчалари орқали сотишда уларнинг сотиш ва харид қилиш қийматини талаб ва таклифдан келиб чиққан ҳолда мустақил равишда белгилайдилар. Валютани аҳолидан сотиб олишда воситачилик ҳақи олинмайди.

МИЖОЗ АВТОМОБИЛНИНГ ХОҲЛАГАН ТУРИНИ, ХОҲЛАГАН РАНГИНИ ТАНЛАШ ҲУҚУҚИГА ЭГА

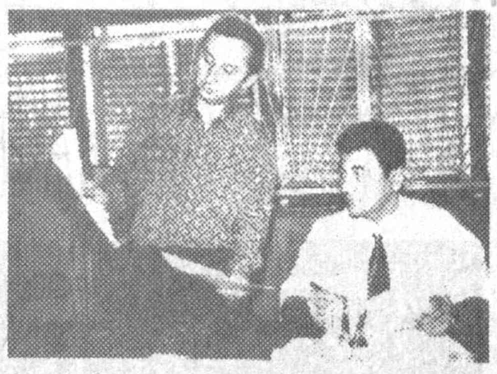

— Чунки биз мижоз доимо ҳақ, деган ақидага амал қиламиз, — дейди Тошкент автомобилларига техник хизмат кўрсатиш ҳиссадорлик жамияти раҳбарияти.

Эсингизда бўлса, бундан икки йил аввал Асака автомобиль заводи қуриларкан, ўзимизнинг автомобилимизга эга бўларканмиз деган гап сўзларни эшитганимизда гўёки чўпчакдек бўлиб туюлганди. Не ажабки, бугун ана шу афсона ҳақиқатга айланди, шаҳримиз кўчаларини ўзимизнинг автомобиллар тўлдириб ўта бошлади. Президентимиз Фармонига кўра, ушбу заводда ишлаб чиқарилаётган автомобилларни биринчи навбатда аҳолига сотиш йўлга қўйилди. Бу қувонарли ҳол, албатта. Бироқ жойларда автомобилларни аҳолига сотиш ва сотиб олинган автомобилларга техник хизмат кўрсатиш қай даражада ташкил этилмоқда?

Биз ана шу муносабат билан Тошкент автомобилларга техник хизмат кўрсатиш ҳиссадорлик жамиятининг бу борада олиб бораётган ишлари билан қизиқдик. Ростини айтиш лозимки, бундан икки йиллар аввал ушбу корхона ўзини оқламайдиган корхоналар сирасига қўшилиб қолганди. Чунки автомобиллар учун керакли эҳтиёт қисмлар Россиядан келтирмай қўйилганди, борларининг ҳам нархи чақарди. Уни ҳар қандай мижоз ҳам сотиб олиб, таъмирлатишга қурби етмай қолганди. Табиийки, мижозсиз узоққа бориб бўлмасди. Орадан бир йил ўтгач, корхона ҳиссадорлик жамиятига айлантирилди. Эҳтиёт қисмлар етказиб бериш юзасидан Россиядаги ва ўзимиздаги бир қанча фирма ва ташкилотлар билан шартнома тузилди. Иш бироз юришгандек бўлди. Аммо бу орада малакали мутахассисларнинг бошқа ишнинг этагини тутиб кетганлиги ҳаммасидан ҳам ўтиб тушди. Нима қилиш керак, уларга катта маош ваъда қилай деса, чўнтак кўтармайди.

— Шу алпозда икки йилни ўтказдирдик, — дейди корхона директори Наби Жўраев. — Яхшиямки жонимизга Асака автомобиль заводи аро кирди. Айниқса, корхонамиз зиммасига янги автомобилларни сотиш ва уларни таъмирлаш ишларининг юклатилганлиги иш ҳажмининг кенгайишига ва ишчиларни вақтида маош билан тўлиқ таъминлаш имконини берди. Бу эса ўз навбатида бир пайтлар корхонамиздан бўшаб кетган малакали ишчиларимизнинг яна ўз иш ўрниларига қайтишига ва уларда жамиятимизнинг эртаги кунига ишонч уйғотди.

Бундан кўриниб турибдики, Асака автомобиль заводи мамлакатимиз халқини нафақат замонавий автомобиллар билан таъминлаб қолмай, республикамиздаги мавжуд жуда кўпгина таъмирлаш устахоналари ишини бир мунча жонлантириб юборди.

— Яқинда жамиятимиз акционерларининг умумий йиғилишида улар йиллик бериладиган дивидентни корхонамизни реконструкцияси қилишга сарфлашга розилик беришди, — дейди директор сўзида давом этиб, — пировардида ҳозир корхонамизга қарашли Юнусободдаги 3-автотеххизмат ва Сирғали туманидаги шохобчаларимиз қошида автодўконлар қуриш, реконструкция қилиш ишларини бошлаб юбордик. Йил охирига қадар уларни якунлаб, тўлиқ ишга туширамиз. Жанубий Кореянинг Сеул шаҳрида ўқиб келган мутахассис ва менежерларимиз иштирокида корхонада янги автомобилларга техник хизмат кўрсатиш бўйича ишчи ўқув курслари ташкил этилди. Автомобилларни сотиш вазифаси ҳам кўнгилдагидек бажарилаяпти. Уларнинг заводдан келтирилганига ўн кун бўлса, шу кун ичида 335 та автомобилни нақд пулга сотдик. Яна 21 та ҳуқуқий шахсга счёт ёзиб бердик. Йил якунига қадар жами 2200та автомобиль сотишни режалаштирганмиз.

Биз худди шу манзарани Юнусобод туманидаги 3-автотеххизмат ҳиссадорлик жамияти мисолида ҳам кўрдик. Айниқса бу корхона қошида биратўла иккита замонавий автосалон ва ихтисослаштирилган давлат-тижорат акционерлик Асака банкининг Тошкент вилояти бўлими ташкил этилганлиги мижозлар учун бир мунча қулайликлар яратди. Ҳозирданоқ, ушбу банк бўлими нафақат вилоят аҳлига, балки пойтахтликларга ҳам намунали хизмат кўрсатмоқда. Шуни қайд этиш зарурки, мазкур банкда фақатгина автомобилларни сотиб олишга оид ҳужжатлар расмийлаштирилибгина қолинмай, аҳолига коммунал тўловлар, жамғармаларни жалб қилиш, ҳисоб-китоб кассалари операцияларини ўтказиш, концалтинг хизмат турлари жорий этилган. Уларнинг барчаси эса электрон почта ва замонавий алоқа тизимлари орқали бажарилмоқда. Йил якунига қадар банк учун мўлжалланган янги бино ишга тушгач, аҳолига кўрсатиладиган хизмат турлари тағинда ортади. Бунинг учун тўлиқ асослар бор. Чунки банкда ҳозир 25 кишидан иборат чет тилларда бемалол сўзлаша оладиган, замонавий техникалар билан ишлай оладиган мутахассислар хизмат қилмоқда. Банк қурилиши эса «Андижонжамоахўжққурилиш» трести ишчилари томонидан жадаллик билан олиб борилмоқда.

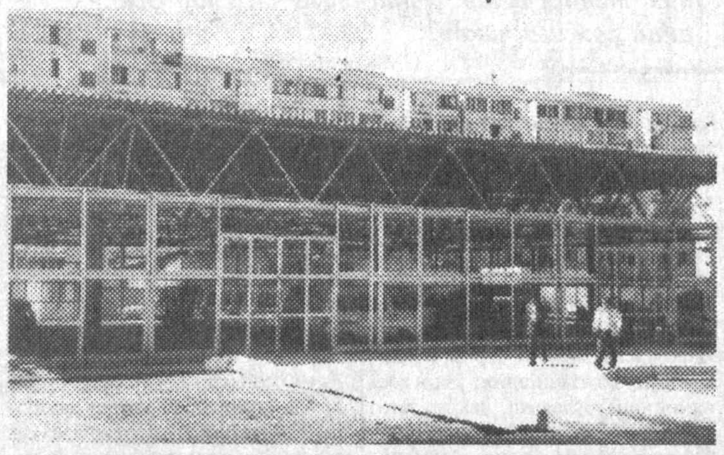

Банк бошқарувчиси Шуҳрат Сагдиевнинг таъкидлашича, мижозлардан шу бугунгача 20 та «Дамас», 25 та «Тико», 13 та «Нексиа» автомобилларининг пуллари қабул қилинибди.

Энг муҳими бу ерда автомобилларни сотиб олишга оид ҳужжатларни расмийлаштиришда биронта ҳам расмиятчилик ва ортиқча қоғозбозликларни учратмайсиз. Банк ходимлари автомобиль сотиб олмоқчи бўлган мижозларнинг ҳужжатларини бир неча дақиқалардаёқ амалга оширмоқда. Мижоз машинанинг хоҳлаган турини, хоҳлаган рангдагисини танлаш имкониятига эга. Чунки, мижоз доимо ҳақ.

—.Мабодо, мижозга автосалонимиздаги мавжуд машиналарнинг биронта ҳам ранги дидига тўғри келмаса, унга истаган рангдаги машинани тайёрлаб беришни сўраб, заводга буюртма берамиз, — дейди 3-автотеххизмат ҳиссадорлик жамиятининг раиси Миродил Мирсаотов. — Буюртма эса беш кунда, узоғи билан бир ҳафтада амалга оширилади. Бундан ташқари ҳар бир мижозга автосалонимизда турган машиналаримизнинг қулайлик ва техник афзаллик томонлари чуқур таништирилади. Муҳими, даргоҳимизга машина харид қилишни истаб, қадам ранжида қилган мижоз бу ердан ҳеч қачон бошини эгиб чиқиб кетмайди.

Дарҳақиқат, Президентимиз таъкидлаганидек, энди харидор сотувчи олдига бормайди, балки сотувчи ўз маҳсулотининг ками кўстини тўғрилаб, харидорга тақдим этади. Бу бугунги бозор иқтисодиётининг ўзига хос қонунидир.

Баҳодир ОСТОНАҚУЛОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.
Х. МИРЗАКАРИМОВ олган суратлар.

"ВЕТХИМБИТ" ИТИК

Тоғолди ва чўл ҳудудларида сувни тежайдиган
Ерни томчилаб суғориш тизимини
(монтаж қилиш ва ишга тушириб бериш билан)
тавсия қилади.

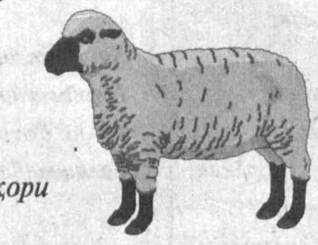

Шунингдек:
*** гипохлорид натрий чиқарадиган ускуналар;*
*** хлорли оҳак;*
*** зараркунанда ва ҳашоратларга қарши юқори самара берадиган дори.*
сотади.
Тўлов шакли-турлича.

Тел.:(3712) 99-72-72, 59-55-00.
Манзил: Тошкент шаҳри, 1-Нукус тор кўчаси, 5.

СОТИБ ОЛАМИЗ, САҚЛАЙМИЗ, КЎРСАТАМИЗ!

"Марказий Осиё" галереяси

доимий кўргазма ташкил қилиш учун аҳолидан қўлда тўқилган Шарқ гиламлари, ноёб мебеллар, сўзаналар, камзуллар, парчалар, уй-рўзғор буюмлари, XIX асрда, шунингдек асримизнинг 20-40-йилларида ишланган расмларни сотиб олади.

Бизнинг манзил:
Тошкент шаҳри, Ҳамза кўчаси, 71.
Телефон: (3712) 33-98-16.

"СОВУҚ"

илмий-муҳандислик маркази ва унинг таркибида аккредитация этилган
Чехиянинг ЧКД Хоцень фирмаси

илмий, ишлаб чиқариш ва тижорат таҳлиллари асосида қуйидаги фаолиятни олиб боради:

1. Маркетинг, Чехиянинг совутгич ускуналарининг 50 дан зиёд турларини арзон нархларда таклиф этади ва уларни монтаж, йиғиш ва ишлатиш жараёнлари юзасидан маслаҳатлар беради.
2. Музлатиш ускуналарининг машинистларини тайёрлайди ва уларга керакли ҳужжатларни беради. Машғулотлар 9 сентябрдан бошланади ва ҳар ойнинг иккинчи душанбасида ўтказилади.
3. Мутахассислар Халқаро совуқ институтининг (Франция, Париж) фаолияти билан яқиндан таништирилади.
4. 92 ^{0}C совуқ ва иссиқликни берадиган музлатиш компрессорларини ва иссиқлик насосларини Тошкентдаги ўзбек-чех қўшма корхонасида ишлаб чиқариш учун буюртмалар қабул қилинади.

Унутманг! Энг юксак технология, ускуна ва такомиллашган сервис хизматлари фақат расмий ваколатхоналарда бўлади.

Чех технологияси бу фақат маҳсулотларни сақлаш эмас, балки импорт озиқ-овқат маҳсулотлари ўрнини боса оладиган маҳсулотлар ишлаб чиқаришдир.

Доимий ишлаш учун қуйидаги мутахассислар таклиф этилади:
- *совутиш ишлари бўйича мутахассислар;*
- *халқаро совутиш системасини биладиган мутахассис;*
- *бош ҳисобчи.*

Бизнинг манзил:
700144, Тошкент ш.,
Буюк ипак йўли кўчаси, 374.
Тел.: (3712) 64-23-20, 64-24-09.
Факс: (3712) 64-23-20.

НЕКСИА-GL

НЕКСИА-GLE

ҲУРМАТЛИ ЖАНОБЛАР!

Тошкент "АВТОТЕХХИЗМАТ" ҳиссадорлик жамияти қуйидаги:
«ТИКО», «ДАМАС», «НЕКСИА»
автомобилларини жисмоний ва юридик шахсларга нақд пул ёки пул ўтказиш орқали сотади.

УНУТМАНГ:
барча қулайликларга эга бўлган, "ЎзДЭУ" автомобиллари узоғингизни яқин қилиш билан бирга, у сизга улкан иқтисодий самара келтиради.

Биз сизларни қуйидаги манзилда кутамиз.

Тошкент шаҳри, Халқлар дўстлиги, 8
ва Чимкент катта йўли, 79.
Маълумот учун телефонлар:
79-46-62, 79-46-63, 24-81-27, 24-85-36.
Автомобилни сотиб олишга оид ҳужжатлар бир зумда ва бир жойда расмийлаштирилади.

ДАМАС-STD

ДАМАС-DLX

ДАМАС-ФУРГОН

ТИКО-STD

ТИКО-DLX

«Президент кубоги» турнири кундалиги

УЧ НАФАР ТЕННИСЧИМИЗ НИМЧОРАК ФИНАЛГА ЧИҚДИ

Юртимизда учинчи марта ўтказилаётган «Президент кубоги» турнири қатнашчилари, меҳмонлар ва теннис мухлислари «Юнусобод» теннис кортида душанба куни карнай-сурнай садолари остида кутиб олинди. Айни кунда бу спорт масканида жаҳоннинг 18 та мамлакати байроқлари ҳилпирамоқда. Мукофот жамғармаси 125 минг доллар бўлган ушбу турнирнинг бош соврини учун профессионал теннисчилар ўртасидаги баҳслар эса айни авжига чиқди.

Теннис тарихига назар ташлайдиган бўлсак, ҳозирда мавжуд бўлган замонавий теннисннинг илк куртаклари Францияда юзага келганлигининг ва дастлаб бу спорт тури билан роҳиблар шуғулланганлигининг гувоҳи бўламиз. Номи — «Iejeu de paume» бўлиб, «Кафт ёрдамида бажариладиган машғулот» маъносини беради. Чунки у пайтда ракеткалар бўлмай, тўпни кафтлар билан уриб, ўйинга киритишган. XVI асрга келиб теннис роҳиблар ўйинидан қиролларнинг, шаҳзодаю, маликаларнинг севимли машғулотига (айниқса, Европада) айланди. Ҳатто, XVI асрда Франция ва Англия қироллари теннис билан оддий халқ шуғулланишини махсус фармонлар асосида таъқиқлаб қўйишди. Ўша даврга хос бўлган теннис мусобақаларининг бу хусусияти, яъни олий мавкеи, айни дамда жаҳон спорт оламида бошқачароқ кўринишда намоён бўлмоқда. Ҳозирги кунда мавжуд барча спорт турлари орасида теннисннинг мавкеи, нуфузи футбол каби йилдан-йилга ошиб, ҳар томонлама «Қирол спорт тури»га айланиб бораяпти. Айниқса, теннис турнирлари юқори уюшқоқлик билан, байрамона руҳда ўтказилаётгани ва мукофот жамғармаларининг ғоятда юқорилиги билан теннис бошқа спорт турларини бирмунча ортда қолдириб, тарихдаги каби «арзанда»лик даражасига кўтарилияпти.

Теннисннинг жаҳоншумул нуфузи шабадалари уч йил муқаддам мамлакатимиз теннис кортларига ҳам кириб келган эди. Юртимизда шу қисқа даврда теннис гуркираб ривожланганлигини Исроил теннис маркази бошлиғи Ян Фруман жуда ажойиб ифода этдики, ундан ортиқ сўз билан айтиш қийин.

— Бундан уч йил олдин юртингизда теннисни ривожлантириш мақсадида, мутахассис сифатида жалб этилиб, Тошкентга биринчи марта келганимизда бу ердаги мавжуд теннисннинг аҳволини Исроил мамлакатиникига солиштирганда жуда-жуда орқада эди, — дейди Ян Фруман. — Лекин қисқа даврда мамлакатингиз Президенти ташаббуси ва қўллаб-қувватлаши натижасида Ўзбекистонда кўплаб теннис мажмуаларини барпо этиш, халқаро турнирлар уюштириш, спортчилар авлодини вояга етказиш борасида жуда улкан ишлар амалга оширилдики, бугун биз унинг гувоҳи бўлиб, ҳайратдан лол бўлиб турибмиз. Уч йил ичида Ўзбекистон теннисни жуда кўп жиҳатлари билан Исроилни ортда қолдириб кетди. Агар ҳар икки мамлакатда теннис ривожи шу зайлда давом этгудек бўлса, яна уч йилдан сўнг исроилликлар ўз юртида теннисни ривожлантириш учун мутахассислар сўраб Ўзбекистонга мурожаат қилиши ҳеч гап эмас.

Ҳа, мамлакатимизда теннис жуда тез суръатда ривожланди. Айни кунда «Юнусобод» теннис кортларида қизғин паллага кирган «Президент кубоги» турнири ҳам ана шу ривожланишнинг ўзига хос намойиши бўлаяпти, десак хато қилмаймиз. Турнирнинг саралаш босқичи мусобақалари якунланди. Унда жаҳоннинг турли бурчакларидан келган 29 нафар теннисчи асосий сетларга бериладиган тўртта йўлланма учун кураш олиб боришди. Барча учрашувларда ғалаба қозонган америкалик Девин Бовен, украиналик Дмитрий Поляков, швейцариялик Иво Хубергер, германиялик Андрес Визанд «Президент кубоги» турнирининг асосий сет баҳсларида қатнашиш ҳуқуқини қўлга киритишди. Саралаш босқичда 16 нафар ёш теннисчиларимиз профессионалларга қарши кортга чиқди. Абдуҳамид Маҳкамов, Темир Ғаниев, Антон Иванов, Сергей Шербинин, Артём Горбунов, Константин Томашевский дастлабки босқичдан ўтиб, 1/8 финал қатнашчилари бўлишди. Яна бир ҳамюртимиз Денис Курматов эса икки босқичдан ўтиб, чорак финалда америкалик теннисчи Девин Бовенга имкониятни бой берди.

Душанба куни турнирнинг асосий сет баҳслари бошланди. Дастлаб марказий кортда турнирнинг «биринчи ракетка соҳиби» испаниялик Феликс Мантилла ва энди ПТА рўйхатидан жой олган ёш теннисчимиз Темир Хонхўжаев чиқди. Бу учрашувда катта тажриба ва маҳоратга эга бўлган Мантилла 6/1, 6/0 ҳисобида, осонлик билан ғалаба қозонди. Иккинчи ҳамюртимиз Дмитрий Томашевич эса саралаш баҳсларининг чорак финалида Денис Курматовни доғда қолдирган америкалик Девин Бовенга қарши кортга чиқди. Дастлабки сет бироз тенг кураш остида ўтиб, унда ҳамюртимиз 6/4 ҳисобида ғалаба қозонди. Иккинчи сетда Дмитрий катта устунлик билан ўз рақибини мағлубиятга учратди. Фақат бир геймдагина америкалик теннисчи муваффақият қозонди.

Учрашувдан сўнгги матбуот конференциясида ҳамюртимиз Дмитрий Томашевич гарчи жароҳати бор бўлса-да, айни спорт формасида эканлигини, айниқса, Уимблдон турнирида иштирок этиши унга жуда кўп томонлама фойда берганлигини қайд этди. Кейинги босқичда ҳамюртимиз турнирнинг энг кучли теннисчиси ҳисобланаётган Феликс Мантиллага қарши ўйнайди. Томашевич Атланта Олимпиядасида ПТА рўйхатида 86-ўринни эгаллаб турган теннисчига қарши муносиб, тенгма-тенг ўйин кўрсатган эди. Бу сафар Томашевични ҳаётидаги янада кучли рақиби, яъни ПТА рўйхати бўйича жаҳоннинг 16 нафар энг кучли теннисчиларидан бири кутаяпти. Ҳамюртимиз эса ПТА рўйхатида 424-ўринни эгаллаб турибди. Шундай бўлсада Дмитрий Испания теннисчисига қарши ҳайиқмай кортга чиқажаклигини билдирди.

Шунингдек, дастлабки куни турнирнинг кучли саккизлигидан ўрин олган испаниялик Алберто Портас украиналик Дмитрий Поляковни 2/6, 6/4, 6/4 ҳисобида мағлубиятга учратди. Турнирнинг бешинчи ракетаси соҳиби россиялик Черкасов французиялик теннисчи Хьюни (6/4, 6/3), германиялик Ларс Рехман португалиялик Бернардо Мотани (7/5, 6/3) ютди. Кеча ҳамюртимиз Олег Огородов италиялик теннисчи Фабио Маггига қарши кортга чиқди ва ғалаба (6/4, 7/6) қозонди. Яна бир, вакилимиз Вадим Куценко эса италиялик Л. Тилемандан устун келди (6/2, 6/2.)

Расул ЖУМАЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

СУРАТДА: ҳамюртимиз Олег ОГОРОДОВ

Сўз — турнир қатнашчиларига

Феликс МАНТИЛЛА
(Испания):

«ҒАЛАБА ҲАММАГАЯМ КЕРАК»

— Мен турнир бошланишига бир неча соат қолганда Тошкентга етиб келдим. Яхши кутиб олишди. Меҳмонхона қулайликларидан ҳам жуда мамнун бўлдим. Бу ерда илк бор ўзбек миллий таомларидан бири саналмиш паловнинг мазасини татиб кўрдим. Ушбу хуштаомнинг лаззатидан қанчалик роҳатланган бўлсам, илк рақибим шу юртнинг фарзанди бўлганлигидан шунчалик афсусландим. Негаки, шарқда меҳмон-мезбон деган тушунчалар улуғ саналиб, уларнинг ўртасида камида уч кунгача ҳурмат-эҳтиром сақланиши ҳақида кўп эшитган эдим. Мен ҳам шу гапга амал қилмоқчи бўлгандим. Начора, майдонга тушган «жангчи» узоқни кўзлаб иш тутиши лозим, акс ҳолда... Мен шундай қилишга интилдим. Ғалаба ҳаммагаям керак-да, ахир. Бу ёқда эса йўл чарчоғи мени тезроқ ўйинни тугатиб, ётиб дам олишга, кейинги учрашувларга тайёргарлик кўришга ундарди.

Темур Хонхўжаев ҳам ёмон ўйнамади. У истеъдодли, умидли теннисчи эканлигини исбот этмоқчи бўлди, бироқ техник жиҳатдан ҳам, жисмоний жиҳатдан ҳам бўш — тажрибасиз эканлиги билиниб турди. Очиғи, мен ҳам уни аяб ўтирмадим. Агар Темур ўйинни бошқа рақиблардан бири билан бошлаганда эди, ким билсин, балки яхши кўрсаткичларга эришармиди...

Темур ХОНХЎЖАЕВ
(Тошкент):

«ЙИҚИТСАЯМ ЗЎР ЙИҚИТСИН»

— Рақибим кучли йигирмаликдан бўлганлигидан кўпчилик саросималаниб, афсусланган бўлса керак, деб ўйлашган бўлса, адашишди.

Дангали, мен турнирнинг энг кучли теннисчиси дея, эътироф этилаётган Мантиллага қарши биринчи бўлиб кортга тушаётганимдан мамнун эдим. Одатда, янги рақиблар бир-бирининг ўйин услубларини олдиндан билмаганлиги учун анча иккиланиб майдонга тушишарди. Лекин менда бундай ҳолат юз бермади. Чунки мен уни енгишга эмас, «Йиқитсаям, зўр йиқитсин» деганларидек, унинг ҳар бир ҳаракатига жавобан чиройли ўйин кўрсатишни дилимга тугиб қўйгандим. Ростданда, у катта теннисннинг бекиёс ҳадисини олган, тажрибали ўйинчи экан. Айниқса, тўпни мўлжалга бехато тушириш борасида ғоят маҳоратли. Кўрган бўлсаларингиз, унинг ҳар бир зарбаси аниқ мақсадларга хизмат қилди. Шундай кучли теннисчи билан мамлакат Президенти ва ҳукумат раҳбарлари нигоҳи остида беллашаётган кишигина бунинг ўзига яраша гашти борлигини ҳис қилиши мумкин.

Андрей ЧЕРКАСОВ,
(Москва):

«ҲА, ДЕГАН ТУЯГА МАДАД»

— Ёдимда ўтган йили худди мана шу ерда журналистларга берган интервьюларимда келгуси йили, албатта, турнир ғолиблиги учун қаттиқ курашаман, деб сизларни ишонтириб қўйган эдим. Мана сўзимнинг устидан чиқиб, сизлар билан яна юзлашиб турибман. Тўғри, спорт мусобақаларида, айниқса, теннис ўйинида олдиндан башорат қилиб, «Мен ютиб чиқаман» дея бировни ишонтириш қийин. Лекин аминманки, бу сафар ҳам ўзбекистонликлар мени қўллаб-қувватлашади. Турган гапки, бу олқишлар менинг ғалабага бўлган ишончимни янада мустаҳкамлайди.

Биринчи рақибим бўлган французиялик Стафом Хью зўр иштиёқ ва маҳорат билан қаршилик кўрсатди. Бироқ унинг бир талай камчиликлари менинг ғалабамни таъминлаб берди. Бу ёқда томошабинларнинг олқишлари... Агар мени мухлисларим шу даражада қўллаб-қувватлашмаганида эди, ўша хатоликлар мендан ўтиши ҳам ҳеч гап эмасди. Дарҳақиқат, «Ҳа, деган туяга мадад» деганларидек, мухлисларнинг олқишларида ҳам гап кўп экан. Бу билан мен бор имкониятларимни ишга сололмадим демоқчи эмасман, аксинча, анча жон койитиб ўйнадим. Демоқчиманки, бунақанги тантанали теннис мусобақаларида мухлисларинг олқишлаб турса, яйраб «ижод» қилаверар экансан...

«Халқ сўзи» мухбири
Ўктам ДЎСТЕР
ёзиб олди.

СУРАТДА: Темур Хонхўжаев.
С. Михайлов тасвирлари.

Мустақиллик мушоираси

Рамз БОБОЖОН
Ўзбекистон халқ шоири

ВАТАН

Сени ўйлаганда ўйим тугамас,
Сен менинг бўй-бастим, буюклигимсан.
Сени куйлаганда куйим тугамас,
Менинг илҳомчимсан, суюклигимсан.

Сенинг меҳринг билан тилга кираман,
Тергайман, синайман ўзимни ўзим...
Беғараз дил билан дилга кираман,
Тангрига ташаккур! Ёруғдир юзим...

Сенинг меҳринг билан бағрим бутундир,
Сенинг меҳринг билан равондир йўлим.
Сенинг меҳринг билан ғоям устундир,
Қўл чўзсам, қуёшга етгудай қўлим...

Эй, она заминим, ота Ватаним!
Дахлсиз давлатим — ЎЗБЕКИСТОНИМ!..
Жонимдай ардоқлаб, жондай сақлайман,
Жондай жаҳонимсан, жаҳондай жоним.

Сен менинг ҳамдардим, ҳамиша ҳамдам,
Эзгу тилагимни сенга айтаман:
У дунёга бир кун кетганимда ҳам,
Қайтар бўлсам, фақат, сенга қайтаман!

ДЕЙДИЛАР

Дейдилар, тавофи Каъба билан тенг,
Бир инсон дилига қувонч бахш этмоқ.
Сен ҳам тарк айлама бу фазилатни,
Мақсадинг гар бўлса, Аллоҳга етмоқ.

Ва асло ранжитма киши дилини,
Билиб ё билмасдан бермагин озор.
Бу қайтар дунёда вақт келиб бир кун,
Қилмишим туфайли чекмай десанг зор.

ҲАЁТ

Ҳаёт ҳам аслида фақат ташвишу
Ва иборат эмас кулфату ғамдан.
Агар шундоқ бўлса, бани одамзод,
Бош олиб кетарди ёруғ оламдан.

Ҳаёт бамисоли одил бир ҳакам,
Ҳасаду хусумат унга тамом ёт.
Яшасанг бировга муте бўлмасдан,
Нақадар гўзалдир, азизим, ҳаёт.

ҲАҚИҚАТ

Икки қўшни бир парча ерни талашиб,
Бир-бирига тўкарди сўз мағзавасин.
Бир куни мўъжиза рўй берди
Эшитишди улар ернинг бўғиқ овозин:
— Ҳой, яхшилар, нега бунча кўнгил хиралик,
Дилларингиз не сабабдан яра қиласиз?
Мен сизгамас ахир сизлар менга тегишли.

Вақти келиб, иккингиз ҳам менга келасиз...
Ҳа, дўстларим, ер нидоси айни ҳақиқат,
Барчамизни у бирма-бир бағрига олар.
Не-не буюк инсонлардан қолган бу дунё,
Талашмайлик, тортишмайлик биздан-да қолар.

Абдураҳмон ҚОДИРИЙ.

ТАШКИЛОТ
ДОИМИЙ РАВИШДА
Тошкент шаҳридаги омбордан
ҚУЙИДАГИЛАРНИ СОТАДИ:
- «Ф-84» ГАЗЕТА ҚОҒОЗИ. Бир тоннаси — 60 минг сўмдан
- КСЕРОКОПИЯ учун оғирлиги 8 г/м2 қоғози, пачкада. Бир пачкаси — 2,5 кг дан, — 500 дона. Баҳоси — 500 сўм.
- ТУРЛИ ХИЛ ЎЛЧАМДАГИ, оғирлиги 50-235 г/м2 гача бўлган офсет усулида босишга мўлжалланган рулонли «ВХИ» қоғозлари.

Тел. (3712) 44-76-04,
Тел факс: 44-76-05, 65-77-51.
Пейджерлар: (067) 27-29, 91-08.

«Ўзавтодорбанк» АТБ тугатилади. Барча даъволар эълон газетада чоп этилган кундан бошлаб бир ой мобайнида қуйидаги телефон орқали қабул қилинади: 56-87-06

«Ўзбекистон Темир йўллари» давлат акциoнерлик темир йўл компанияси жамоаси фахрий темирйўлчи
Абдусамат ЭРГАШЕВнинг
вафоти муносабати билан унинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитаси жамоаси Хоразм вилояти матбуот бошқармасининг ўринбосари И. Юсупийга онаси
Бикажон ЮСУПОВАнинг
вафоти муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдиради.

Ўзбекистон Республикаси авиаходимлар касаба уюшмасининг марказий қўмитаси жамоаси қўмита раиси С. Қамбаровга укаси
АБУЛҚОСИМнинг
бевақт вафот этганлиги муносабати билан чуқур ҳамдардлик изҳор этади.

«Ўзмевасабзавотузумсаноат» республика уюшмаси жамоаси Раҳмонқул Қурбоновга рафиқаси
Амина АБДУЛЛАЕВАнинг
вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Республика ихтисослашган акциядорлик-тижорат банки «Ғаллабанк» жамоаси банкнинг маъсул ходими Мукамбар Миназаровага волидаи муҳтарамаси
Хадича ая ТОШПЎЛАТОВАнинг
вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

TNT PRODUCTION INC. TNT PRODUCTION INC. TNT PRODUCTION INC.

ХАЛҚ ИСТЕЪМОЛИ МОЛЛАРИНИНГ ИККИНЧИ ХАЛҚАРО КЎРГАЗМАСИ

CONSUMER EXPO

"Ўзэкспомарказ" 4-5 павильонлар

1996 йил 5-8 ноябрь Тошкент шаҳри

Uzbekistan
КЎРГАЗМАДА

АҚШ	ГЕРМАНИЯ	ФРАНЦИЯ	ИТАЛИЯ
АНГЛИЯ	ИСПАНИЯ	ДАНИЯ	БЕЛЬГИЯ
АВСТРИЯ	ГОЛЛАНДИЯ	ТУРКИЯ	ВЕНГРИЯ
ГРЕЦИЯ	СИНГАПУР	ГОНКОНГ	ЧЕХИЯ
ҲИНДИСТОН	ШВЕЙЦАРИЯ	БАА	ЯПОНИЯ

етакчи фирма-ишлаб чиқарувчиларининг маҳсулотлари намойиш этилади.

Кўргазмада қатнашиш учун аризаларни қуйидаги факслар бўйича юборинг: 7 (3712) 33-05-97, 89-16-76.
Халқаро телефон: (3712) 89-16-76.
Почта қутиси: Америка бизнес-маркази (АБМ), Буюк Турон кўчаси, 41.
Қўшимча ахборотлар олиш учун қуйидаги факс/телефон бўйича мурожаат этинг: 7 (3712) 62-97-57.

"КАМОЛА ПАРВОЗИ" ФИРМАСИ

"КАМОЛА ПАРВОЗИ" фирмаси Тошкентдаги омборларидан енгил ва юк автомобиллари учун GOOD YEAR ШИНАЛАРИНИ СОТАДИ.

"КАМОЛА ПАРВОЗИ" нинг Тошкентдаги омборидан GOOD YEAR ШИНАЛАРИНИ сотиб олинг.

Тўлов шакли - сўмларда пул ўтказиш йўли билан.

Манзилгоҳ: Тошкент ш., Т.Шевченко кўчаси, 52. Телефон: 56-41-25.

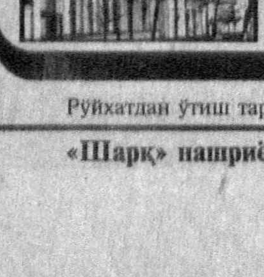

ХАЛҚ СЎЗИ • НАРОДНОЕ СЛОВО

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир:
Анвар ЖЎРАБОЕВ.

БЎЛИМЛАР:
Парламент 33-57-34;
Хатлар 33-07-48;
Мерос ва қадриятлар 36-29-89;
Қишлоқ хўжалиги 36-07-94;
Иқтисодиёт 36-36-65;
Маънавият 36-35-60;
Тунги муҳарририят 33-10-28.
Эълонлар 36-09-25, Вахтёр-33-10-60

МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 19-уй.

Навбатчи муҳаррир — Э. Болиев.
Навбатчи — Ғ. Юсупов.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 0001 Буюртма Г. — 0509 31671 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2 **Босишга топшириш вақти—21.00** **Таҳририятда ҳажми 5 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.**

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. **Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.** **Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди.** **Босишга топширилди** — 23.29